

Herpes zoster u 9měsíčního kojence

MUDr. Eliška Langerová

Dermatologická ambulance Olomouc

Herpes zoster (HZ), pásový opar, je klinický projev reaktivity latentní infekce *varicella zoster virem* (VZV), projevující se typicky unilaterálním segmentálním herpetickým výsevem v příslušném kožním dermatomu. Primoinfekcí VZV je varicela, plané neštovicice. HZ a varicela jsou dvě klinicky odlišná onemocnění vyvolaná jedním patogenem, VZV. Vzhledem k vysoké infekciozitě a dlouhé inkubační době jsou onemocnění vyvolaná VZV jedny z nejčastěji hlášených infekčních onemocnění v České republice. Zatímco výskyt varicely je typický pro dětský věk (s maximem do 10 let), HZ se objevuje spíše u starší populace (nad 50 let). V následném kazuistickém sdělení je popsán případ 9měsíčního chlapečka s HZ. HZ je v dětském, kojeneckém, věku velmi raritní diagnóza, vyskytující se v ojedinělých případech. Průběh HZ u dětí bývá mírnější, s nižším rizikem vzniku komplikací a postherpetických neuralgií. Celková terapie u dětí nebývá nutná. Očkovací látky jsou dostupné jak proti HZ tak proti varicelle.

Klíčová slova: herpes zoster, varicela – VZV, kojeneček, aktivní imunizace.

Herpes zoster in 9-month old infant

Herpes zoster (HZ) is a clinical sign of reactivation of latent *Varicella Zoster Virus* (VZV) infection. Unilateral segmental herpetic eruption in adjacent skin dermatome is typical. Varicella, chickenpox/smallpox, is primary infection. HZ and varicella are two distinct diseases caused by a single agent, VZV. It is highly infectious, its incubation period is long, therefore VZV infections are one of the most common infectious diseases reported in Czech republic. Occurrence of varicella is a disease typical for children (maximal incidence up to 10 years), on the other hand HZ is typically a disease of elderly people (over 50 years). In our clinical report we describe a case of 9months old boy with HZ. HZ is in children, infants, very rare and its clinical course is mild, with lower risk of complications and postherpetic neuralgies. Systemic therapy in children is not necessary. Vaccination is possible either for varicella as well for HZ.

Key words: herpes zoster, varicella, infant, active immunisation.

Úvod

Herpes zoster (HZ; pásový opar) je akutní infekční onemocnění vyvolané virem *varicella zoster* (VZV). Jedná se o projev reaktivity latentní VZV infekce. Po prodělané primoinfekci VZV, varicelle (planých neštovicích), dochází k doživotní perzistenci VZV v jádrech neuronů spinálních a kranálních senzoryních ganglií. V důsledku endogenního či exogenního oslabení imunitního systému dochází následně k reaktivaci infekce a jejímu šíření podél příslušného nervu do jím inervované oblasti kůže, sliznice = dermatomu, kde dochází k výsevu herpeticky uspořádaných puchýřků (1, 2). Samotný název HZ odkazu-

je jednak na klinický obraz, *zoster* pochází ze starověkého Řecka a znamená pás, a na původce onemocnění, *varicella zoster virus* – lidský herpesvirus typ 3 (human herpesvirus type 3, HHV-3) (3). VZV patří do rodiny herpetických DNA virů, podčeleď *alfaherpesvirinae*. Do této podčeledi patří kromě VZV také *Herpes simplex virus 1* a *Herpes simplex virus 2* (Tab. 1). Růstový cyklus těchto virů je krátký, odpovídající klinicky jejich vysoké infekciozitě, a primárním cílem jsou mukoepiteliální buňky, přenos infekce vzdušnou cestou. Člověk je jediným rezervoárem těchto virů a poté co infikují hostitele (primoinfekce), mají schopnost přežít v jeho organismu

celoživotně ve formě tzv. latentní infekce. Latentní infekce je definována jako přítomnost genomu virů v hostitelských buňkách, lišících se dle typu herpetického viru, bez aktivní produkce infekčních virových částic. Schopnost replikace viru zůstává zachována a v případě oslabení T-buněčné imunity se zvyšuje riziko reaktivity replikace a následné klinické propuknutí infekce. Faktory, které přispívají k reaktivaci jsou kromě přibývajících věku, se kterým přirozeně klesá T-buněčná imunitní odpověď, například malignita (paraneoplastický projev), infekce, traumata, UV záření, psychosomatická zátěž, toxické působení léků apod. (2, 4, 5, 6).